

Från morgon till kväll

ORDLISTA

Kapitel 1

pigg (sidan 5, rad 6) motsatsen till trött, vaken

undersköterska (sidan 6, rad 3) En person som har läst till undersköterska och har legitimation (är legitimerad undersköterska). Som undersköterska arbetar du med olika vård- och omsorgsuppgifter. Du kan arbeta inom hemtjänst, på äldreboende eller på sjukhus.

hemtjänsten (sidan 6, rad 4) de som handlar i butiken

kollegor (sidan 6, rad 5) arbetskamrater, de personer man jobbar med

småprat (sidan 6, rad 11) Man pratar lite om vad man gjort i helgen, om vädret eller något man sett på teve.

arbetsdagen (sidan 6, rad 13) den dag då man jobbar

arbetsmobil (sidan 6, rad 14) en mobil som man bara har på arbetet

loggar in (sidan 6, rad 15) Man ordnar förbindelse med en dator. När man loggar in använder man ofta en kod.

app (sidan 7, rad 1) ett program som laddas ner till mobilen

arbetsgivare (sidan 7, rad 2) Din chef. Ibland är arbetsgivaren en person. Ibland är arbetsgivaren en kommun.

brukare (sidan 7, rad 7) den som tar emot vård och omsorg (hjälp)

sjuksköterska (sidan 7, rad 14) den person som är medicinskt ansvarig. För att bli sjuksköterska läser man på högskola eller universitet i minst tre år.

rapport (sidan 7, rad 15) meddelande, berättelse

besöka (sidan 8, rad 3) åka hem till

ryggbesvär (sidan 8, rad 6) ont i ryggen

kontaktperson (sidan 8, rad 10) som kontaktperson har jag särskilt ansvar för en brukare

Kapitel 2

hemtjänstlokalen (sidan 10, rad 4) en lokal där de som jobbar inom hemtjänsten samlas

andfådd (sidan 11, rad 1) trött, ofta andas man snabbt och högt

diabetes (sidan 11, rad 6) Sjukdom där kroppen producerar för lite insulin. Insulin behövs för att sockret ska kunna komma ut i alla celler.

insulin (sidan 11, rad 7) Ett hormon (ämne) som man ger till diabetiker. Insulinet gör att sockret kan komma in i cellerna.

handsprit (sidan 12, rad 11) Sprit som man tvättar händerna med. Handsprit gör att bakterier dör.

morgonsprutan (sidan 13, rad 1) en spruta som brukaren får på morgonen

försiktig (sidan 13, rad 4) noga, varsam

förlamad (sidan 14, rad 7) man kan inte röra sig

stroke (sidan 14, rad 7) blödning i hjärnan

Kapitel 3

huttrar (sidan 6, rad 5) fryser

dåligt minne (sidan 6, rad 9) man kommer inte ihåg saker så bra

brukarpärm (sidan 18, rad 1) en pärm där det står viktiga saker om brukaren

signerar (sidan 18, rad 5) skriver under med sitt namn

larm (sidan 19, rad 4) signal

lågt blodtryck (sidan 19, rad 12) När hjärtat pumpar ut blodet är det ett visst tryck i kärlen. Har du lågt blodtryck är trycket för svagt.

yr (sidan 19, rad 13) snurrig i huvudet

undersöka (sidan 20, rad 9) ta reda på, kolla

meddela (sidan 21, rad 5) ge information till, berätta för

rusar (sidan 21, rad 10) springer fort

Kapitel 4

speciella (sidan 22, rad 10) särskilda

stödstrumpor (sidan 23, rad 1) ett par strumpor som är starka i tyget och ska ge stöd åt benen

stressigt (sidan 23, rad 9) jäktigt, man känner att man inte riktigt hinner med

plingar (sidan 24, rad 8) ett ljud när hörs när man får ett sms

privata (sidan 24, rad 8) min egen

fikar (sidan 25, rad 13) Dricker en kopp kaffe och äter något litet till, en kaka eller smörgås.

Kapitel 5

personalköket (sidan 27, rad 4) ett kök med bord och stolar där de som jobbar kan sitta och äta

intill (sidan 27, rad 4) bredvid, jämte

orolig (sidan 28, rad 9) rädd, nervös

blodprov (sidan 29, rad 9) ett prov där man med hjälp av en spruta tar lite blod från kroppen

mäter sockerhalten (sidan 29, rad 11) kollar hur mycket socker som finns i blodet

larmar (sidan 30, rad 3) här: ringer

Kapitel 6

reumatism (sidan 31, rad 7) en sjukdom som gör att musklerna blir svaga

påklädd (sidan 32, rad 2) har kläderna på sig. Här menar man ytterkläderna (jackan eller kappan)

dosett (sidan 32, rad 11) en liten låda av plats med små fack för mediciner

läkemedelslista (sidan 33, rad 4) ett papper där det står vilka mediciner brukaren tar

Kapitel 7

ögondroppar (sidan 34, rad 5) en vätska som man ger i ögonen så att inte de ska vara torra

svider (sidan 35, rad 7) gör ont

tyvärr (sidan 35, rad 14) här: jag är ledsen

Kapitel 8

liften (sidan 37, rad 4) en slags hiss med en stol av tyg som man använder för att hjälpa en brukare till och från sängen.

direkt (sidan 37, rad 10) nu

muskelsjukdom (sidan 38, rad 2) en sjukdom som sitter i musklerna

säkerheten (sidan 38, rad 9) här: så att inte personalen gör sig illa

skadar (sidan 38, rad 13) gör sig illa

en stund extra (sidan 40, rad 7) här: lite längre

Kapitel 9

avslutas (sidan 42, rad 7) det sista man gör

avrapportering (sidan 42, rad 8) här: berättar för de som ska jobba kväll vad som hänt under dagen

nyckelöverlämning (sidan 42, rad 9) här: man ger nycklarna till de personer som ska jobba kväll

personal (sidan 43, rad 8) här: mer folk som jobbar

vikarie (sidan 43, rad 10) någon som jobbar istället för en person är ledig eller sjuk

ordnar sig (sidan 43, rad 14) löser sig, blir bättre

gruppen (sidan 37, rad 10) här: de som jobbar tillsammans

lugnare (sidan 37, rad 10) inte så stressigt

INNAN DU BÖRJAR LÄSA

Fundera över omslaget och bokens titel. Vad får du för tankar? Vad tror du boken kommer handla om?

Under tiden du läser

Frågor efter kapitel 1

1. Hur länge har Majada arbetat i hemtjänsten?
2. Varför har de en app på telefonen?
3. Vad berättar sjuksköterskan om när hon rapporterar?
4. Vad tänker Majada när hon får veta att hon ska vara Berits kontaktperson?

Frågor efter kapitel 2

1. Varför tvättar Majada händerna med handsprit?
2. Varför använder hon handskar när hon ger insulin?
3. På vilka två sätt presenterar sig Majada när hon kommer hem till Anna och Harry?
4. Hur hade du presenterat dig om du kom hem till en brukare?

Frågor efter kapitel 3

1. Varför ringer Annika efter Majada?
2. Varför är det så viktigt att signera när man gett en brukare medicin?

Frågor efter kapitel 4

1. Vad är det som får Margit glad igen?
2. Hur hade du bemött Margit? Gör Majada rätt, tycker du?
3. Varför håller Majada fram sitt id-kort när hon kommer hem till Berit?
4. Varför sjunger Majada när hon städat?

Frågor efter kapitel 5

1. Varför blir Majada orolig när Nils inte öppnar?
2. Vad har hänt med Nils?
3. Varför ger Majada honom mjölk, tror du?

Frågor efter kapitel 6

1. Varför känner sig Majada sig stressad när hon är på väg hem till Ebba?
2. Vad behöver Ebba hjälp med?

Frågor efter kapitel 7

1. Varför ger man ögondroppar?
2. Innan Majada ger Fatima ögondroppar tittar hon i brukarpärmen – varför?

Frågor efter kapitel 8

1. Varför är det viktigt att det går långsamt när de hjälper Goran med liften?
2. Vad menar Majada när hon säger att hon "fått all träning hon behöver på jobbet"?

Frågor efter kapitel 9

1. Hur känner Majada inför sitt jobb?
2. Vad hoppas hon när hon sitter på bussen?

EFTER ATT DU LÄST KLART

Arbete med sammansatta ord

Stödstrumpor, personalköket, handsprit, hemtjänst, brukarpärm, morgonsprutan, nyckel-avlämning, avrapportering, påklädd, muskelsjukdom, arbetsmobil, läkemedelslista, arbetsgivare, arbetsdagen, hallmatta, ytterdörr, hemtjänstlokal och rullstol är olika sammansättningar som finns i boken.

En sammansättning består av två eller flera ord. Dela upp sammansättningarna så du ser vilka ord de består av. Stödstrumpor är exempelvis ett sammansatt ord som består av stöd + strumpor (strumpor som ska ge stöd). Gör likadant med orden här ovanför.

Ibland lägger man till en bokstav och tar bort en annan när man bildar ett nytt ord, som i *arbetsmobil* (arbete + s + mobil = arbetsmobil). Här har man tagit bort e i arbete och lagt till ett s. I vilka fler sammansättningar har man lagt till ett s mellan de båda orden?

Skrivuppgift

Skriv en recension av boken. I din recension ska du mycket kort skriva om vad boken handlar om, vem den är skriven av och var den utspelar sig. Men det viktigaste av allt är att du berättar vad du tyckte om boken. Vad var bra? Vad var mindre bra? Var det något du inte förstod? Vem kan ha glädje av boken? Det är viktigt att du förklarar varför du tycker som du gör.

Rubrik: *Från morgon till kväll – recension*

Majadas dag börjar klockan 7 och slutar klockan 4. Hur såg din egen dag ut igår? När vaknade du? Vad gjorde du då? Vad gjorde du sedan? Skriv och berätta. Försök berätta så detaljerat och noga du kan. Tänk på att skriva i jag-form. Eftersom det är en återberättande text som handlar om något du har gjort så ska verben vara i preteritum (dåtid): *Jag vaknade klockan sju. Sedan åt jag frukost.*

I den här uppgiften är det bra att använda olika tidsord. Exempel på tidsord är Först, sedan, därefter, slutligen, äntligen, till sist, avslutningsvis.

Diskussionsuppgifter i grupp

1. Vad har du själv för erfarenhet av att arbeta inom vården?
2. Vilka egenskaper tycker du är viktiga om man ska arbeta med människor?
3. Finns det något särskilt som är viktigt att tänka på när man arbetar i någon annan människas hem?
4. Varför tror du boken heter *Från morgon till kväll – en dag i hemvården*?

